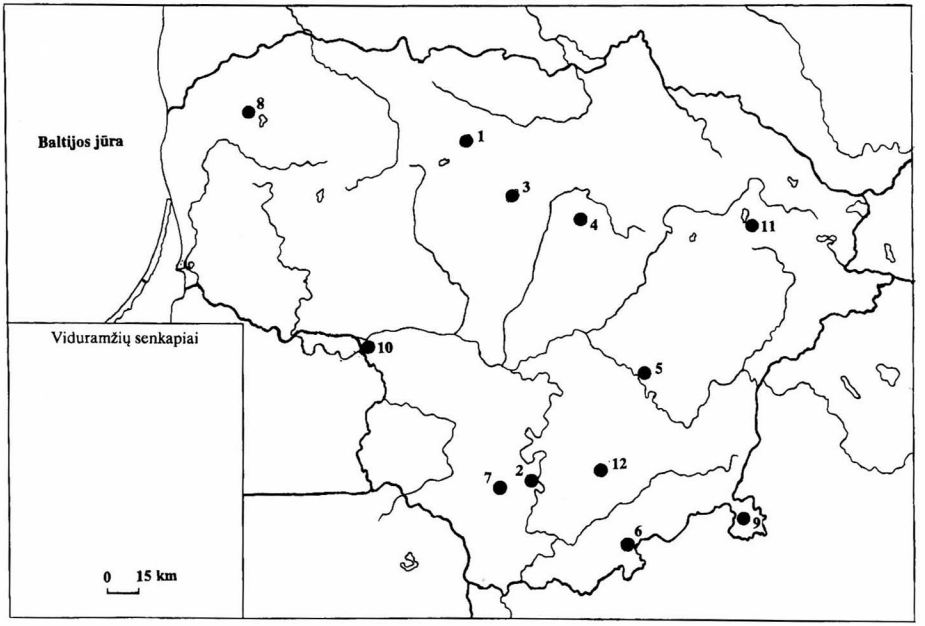

Pav. 28. 1996–1997 m. tyrinėti viduramžių senkapiai:
Fig. 28. The old burials of the Middle Ages investigated in 1996–1997:
1. Dargužiai, 2. Didieji Likiškiai, 3. Drąseikiai, 4. Jasvilonys-Vainiškiai,
5. Kernavė-Kriveikiškis, 6. Krūminiai, 7. Luksnėnai, 8. Mačiūkiai, 9. Poškonys,
10. Ramoniškės, 11. Rukliai, 12. Žėronys.

V. VIDURAMŽIŲ SENKAPIAI

Audrius Astrauskas

Poškonių senkapių tyrinėjimai 1997 metais

1997 m. buvo tęsiami 1992 m. VU pradėti Poškonių senkapių tyrinėjimai (vad. G. Abaravičius; žr. *ATL 1992 ir 1993 metais,* V., 1994, p. 171–173).

Didžiąją senkapių dalį užima pustomo smėlio atodanga – mėgstama aplinkinių gyventojų poilsio vieta. Šioje atodangoje G. Abaravičius ir aptiko du XVII a. antrojo ir trečiojo ketvirčio kapus, o perkasose, iškastose į Š ir R nuo kapų – I tūkstantmečio pradžios arba pirmosios pusės „alkvietės" liekanas.

1997 m. ištirtas 190 m^2 plotas. Smėlio atodangos pakraščiuose aptikti trys apardyti kapai (Nr. 3–5).

Kapas Nr. 3. 18–20 metų moteris paguldyta ant nugaros, ištiestomis kojomis. Kairės rankos plaštaka gulėjo virš dubenkaulių. Dešinės rankos padėties nustatyti nepavyko. Kapo orientacija – 184°. Kairėje griaučių pusėje būta iki 10 cm pločio ir 98 cm ilgio apdegusių lentų. Tarp kairės rankos ir dubens kaulų gulėjo žalvarinis kabliukas ir mažas odos gabaliukas.

Kapas Nr. 4. Greta kapo Nr. 3 atidengti 18–20 metų vyro griaučių likučiai. Likę kaulai leidžia teigti, kad mirusysis buvo paguldytas ant nugaros, ištiestomis kojomis. Orientacija – 182°. Įkapių nerasta.

Kapas Nr. 5. Suardytas kapas. Joje palaidoto 16–18 metų paauglio kaulai buvo pasklidę įvairiose smėlio atodangos vietose.

Visuose ištirtuose kapuose nerasta datuoti tinkamų įkapių, tad juos būtų galima skirti XVII a. (kaip ir pirmuosius du 1992 m. ištirtus kapus).

1997 m. tyrinėjimai vykdyti ir ŠR smėlio atodangos pusėje, t. y. ten, kur 1992 m. buvo aptiktas ankstyvesnis (vidurinio geležies amžiaus?) paminklas, „susijęs su gyventojų dvasiniu gyvenimu ir praktika". Kaip ir

prieš penketą metų, šioje kalvelės dalyje buvo aptikta keletas stulpaviečių, du puodų šukių lizdai. Tyrimų duomenys leidžia spėti, jog šioje vietoje buvo ne alkvietė, o gyvenvietė, kurioje greičiausiai buvo įsikūrusi Poškonių pilkapyne savo mirusiuosius laidojusi bendruomenė.

Taigi reikia pritarti G. Abaravičiaus išvadai, kad Gaujos tvenkinio pakrantėje yra ne vienas, o du skirtingų laikotarpių paminklai – vidurinio geležies amžiaus (?) gyvenvietė ir XVII a. senkapiai.

Audrius Astrauskas

Excavation of Poškoniai cemetry, 1997

In 1997 in the coastal part of the disturbed grave in Poškonys (Šalčininkai district) VU excavated an area of 190 m². The research revealed 3 primary burials with grave goods of inaccurate dating as well as remains of the settlement from the 1st millennium.

Audrius Astrauskas

Ramoniškių senkapių tyrinėjimai 1997 metais

1997 m. VU vykdyti Ramoniškių senkapių (Šakių raj., Kidulių s-ja) žvalgomieji tyrinėjimai. Šis paminklas yra dešinėje vieškelio, vedančio iš Sudargo į Kaliningrado sritį, pusėje, apie 4 km į ŠV nuo Sudargo ir apie 300 m į PR nuo valstybinės Lietuvos–Rusijos sienos. Netoliese, už Šilupio upelio, buvo 1969 m. J. Antanavičiaus tyrinėtas Ramoniškių kapinynas (žr. *ATL 1968 ir 1969 metais,* V., 1970, p. 43–44). Pirmasis Ramoniškių kapinynas beveik visiškai sunaikintas kasant žvyrą. Panašus likimas ištiko ir antrąjį, vėlesnį paminklą. Šiuo metu išlikusią senkapių dalį supa žvyro karjerai, nuo tos vietos, kurioje dar išlikę kapų, mechanizuotai nustumdytas paviršinis dirvos sluoksnis. Šių darbų metu dalis kapų suardyta – paviršiuje aptikta gana daug žmonių kaulų, pavienių dirbinių. Tačiau ir nesuardytiems kapams gresia sunykimas, nes juos nuo paviršiaus teskiria plonas iki 15 cm storio stambaus žvyro sluoksnis.